

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Gäller 2024-10-01 – 2025-09-30:

Enhet: Djuråsskolan

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Varför Plan mot diskriminering och kränkande behandling?	3
Främja, förebygga och åtgärda:	3
Enhetens vision, ansvar samt delaktighet:	4
Kommunens övergripande rutiner och åtgärder vid misstänkta kränkningar:	5
Upptäcka, anmäla, utreda och dokumentera:	6
Utvärdering och analys av föregående års plan mot diskriminering och kränkande behandling:	9
Utvärdering och analys av föregående års kartläggningar och sammanställningar:	11
Främjande insatser:	13
Förebyggande åtgärder:	14
Prioriterade mål detta läsår:	15
Till dig som förälder:	15
Till dig som barn/elev:	16
Barn/elever och vårdnadshavares delaktighet:	16
Begrepp:	17
Diskrimineringsgrunderna:	18

VARFÖR PLAN MOT DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING?

Enligt Skolverket och gällande lagstiftning: skollagen¹ och Diskrimineringslagen², ska huvudmannen årligen se till att det upprättas planer mot kränkande behandling, en för varje enskild verksamhet. Syftet med planen är att förebygga och förhindra kränkande behandling. Planen ska vara "levande" i den meningen att den ständigt ska vara aktuell i verksamhetens dagliga arbete. Planen ska enligt Skolverkets rekommendationer innehålla:

- en översikt över de mål som verksamheten har satt upp för det förebyggande arbetet
- en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkningar
- en redovisning av vilka åtgärder verksamheten planerar att påbörja eller genomföra under det kommande året
- en redovisning av hur åtgärderna i den föregående årsplanen har genomförts.

I planerna ska det anges vem som är ansvarig för att respektive åtgärd genomförs, samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Detta är Djuråsskolans plan för detta läsår.

FRÄMJJA, FÖREBYGGA OCH ÅTGÄRDA:

Vi arbetar främjande, förebyggande och åtgärdande. Det är olika arbets sätt som ser till att alla barn/elever har en trygg vardag fri från kränkande behandling och diskriminering. De olika arbets sätten innebär:

- Främjande arbete handlar till exempel om att arbeta för att alla barn och elever är lika mycket värda, att vi bemöter varandra på ett trevligt och respektfullt sätt och att alla som deltar i verksamheten är inkluderade. Verksamheten identifierar och stärker de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Det främjande arbetet genomförs oavsett om det finns aktuella problem eller inte och riktar sig till alla barn/elever.
- Förebyggande arbete handlar om att hitta och förhindra risker för utsatthet, exempelvis platser eller situationer utomhus, vid skåpen och omklädningsrum. Arbetet utgår från konkreta behov eller riskområden som verksamheten har upptäckt eller synliggjort vid kartläggning.
- Åtgärdande arbete handlar om att agera: stoppa, utreda och åtgärda då barn/elever betar sig på ett sätt som får någon att bli ledsen eller må dåligt. Barn/elever ska veta att de ska vända sig till en vuxen för att få hjälp.

¹ [Skollag \(2010:800\) | Sveriges riksdag \(riksdagen.se\)](#) Främst kap 6.

² [Diskrimineringslag \(2008:567\) | Sveriges riksdag \(riksdagen.se\)](#)

DJURÅSSKOLANS VISION, ANSVAR SAMT DELAKTIGHET:

Vision:

På Djuråsskolan får diskriminering, mobbning eller annan form av kränkande behandling på inga villkor förekomma. Ej heller accepteras uppmaningar till diskriminering eller annan kränkande behandling. Skolan ska aktivt arbeta för nolltolerans mot diskriminering och kränkande behandling.

Verksamheter som omfattas av planen:

Djuråsskolan F-9, fritidshemmet, Villan och Hörnan

Ansvariga för planen:

Trygghetsteamet på skolan samt rektor

Personalens delaktighet:

All personal är delaktig i det kontinuerliga arbetet runt diskriminering och kränkning. Mentorer/klasslärare och fritidspersonalen utför trivselenkäter med sina elever en gång per termin. Den nya planens prioriterade mål presenteras för samtlig personal under uppstartsdagarna i augusti. Resultaten av trivselenkäten presenteras och analyseras av mentorer/klasslärare/fritidspersonal och elever under den värdegrundsdag som genomförs i anslutning till trivselenkäterna.

Förankring av planen:

Rektor ansvarar för att personal, elever och föräldrar känner till att skolan har denna plan mot diskriminering och kränkande behandling, att nyanställda och nya elever blir informerade om dess innehåll och att detta hålls lättillgängligt för alla. Planen publiceras på skolans hemsida och under dokument i V-klass.

KOMMUNENS ÖVERGRIPANDE RUTINER OCH ÅTGÄRDER VID MISSTÄNKTA KRÄNKNINGAR:

- All personal ska villkorslöst, utan dröjsmål, vid misstanke om att barn/elev blivit kränkt anmäla detta till respektive chef/rektor.
- Anmälan görs digitalt via [KBI/ Draftit](#). (Digitalt ärendehanteringssystem för att utreda diskriminering och kränkande behandling.)
- Rektor ansvarar för att ärendet utreds omgående via Draftit.
- Rektor gör en anmälan till huvudmannen via Draftit.
- Barn och utbildningsförvaltningen redovisar kontinuerligt antal fall av diskriminering och kränkande behandling på Barn- och utbildningsnämnden. Årligen görs en aggregerad uppföljning av huvudman, både av enheternas Planer mot diskriminering och kränkande behandling, samt läsårets Draftit- sammanställning.

Om ett barn/elev känner sig kränkt av någon vuxen ska detta tas på extra stort allvar då barnet kan anses stå i beroendeställning till den vuxne. Barnet eller dennes vårdnadshavare ska omedelbart kontakta/berätta för personal eller rektor.

UPPTÄCKA, ANMÄLA, UTREDA OCH DOKUMENTERA:

Enligt skollag 6 kap. 10§ är en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling är skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

Enl. 2 kap. 7§ diskrimineringslagen och 6 kap. 10§ skollagen är en huvudman som får kännedom om att ett barn eller elev anser sig blivit utsatt för kränkande eller diskriminerande behandling, skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

ALL verksam personal inom skolan är ansvariga för att omedelbart och villkorslöst agera mot misstänkt mobbing eller kränkningar och sedan anmäla detta enligt ovanstående rutin.

När du ser – agera, stoppa och markera ”Det här är inte ok!” Detta oberoende på om det förelåg en avsikt att kränka eller inte.

Kartläggningsmetoder

För att kunna få information om elevernas trivsel, eventuella kränkningar samt diskriminering och trygghetsaspekter kartläggs verksamheten med nedanstående metoder:

- Genom klassråd och elevråd
- Information från fritidsledare
- Dialog mellan vårdnadshavare och personal
- Genom mentorernas utvecklingssamtal
- Skolsköterskans hälsosamtal
- Skolkuratorns enskilda samtal
- Information från elever
- Elevenkäter både på kommunal basis och klassvis

Områden som berörs i kartläggningen

Elevernas trivsel, kränkande behandling, diskriminering och trygghetsaspekter.

Hur eleverna har involverats i kartläggningen

Två enkätundersökningar har gjorts klassvis under året, en under respektive termin. Dessutom via klassråd, elevråd samt i samtal och diskussioner med skolpersonal.

Hur personalen har involverats i kartläggningen

Personal involveras på APT och A-lagsmöten. Resultatet från enkätundersökningen har redovisats för och analyserats av personal vid större personalmöten. Vidare har även personalen tillsammans med elever genomfört en analys av enkätsvaren för att kritiskt granska våra rutiner och fånga upp tankar, åsikter och förbättringsförslag.

Erfarenheter från skolans Trygghetsteam har sammanställts som grund för denna omarbetade plan.

Resultat och analys

Elevenkäten och de fall av kränkningar som vi arbetat med under året visar att kränkningar fortfarande förekommer på skolan. Detta är så klart oacceptabelt och visar på vikten av ett fortsatt medvetet arbete mot diskriminering och kränkande behandling. Diskrimineringar och kränkningar upphör oftast efter första insatsen enligt skolans handlingsplan.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

ALL verksam personal inom skolan är ansvariga för att omedelbart och villkorslöst agera mot misstänkt mobbing eller kränkningar och sedan anmäla detta enligt ovanstående rutin.

När du ser – agera, stoppa och markera ”Det här är inte ok!!” Detta oberoende på om det förelåg en avsikt att kränka eller inte.

Personal på F-6 är organiserad för ”rastvärd” och ”bussvärd” i ett fastlagt schema och ska delta aktivt under elevernas raster för att vara nära och upptäcka kränkningar i tid.

I korridorerna på 7–9 finns en fritidsledare vars uppgift är att skapa relationer och tidigt upptäcka förekomst av kränkningar.

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till vid misstanke om eller vid utsatthet för någon form av kränkning är mentor, skolkurator, skolsköterska, rektor eller någon ur skolans trygghetsteam.

All personal på Djuråsskolan ska villkorslöst utan dröjsmål anmäla mobbing och kränkningar enligt ovanstående rutin.

UTREDA OCH DOKUMENTERA:

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

Steg 1

1. Den som upptäcker kränkningen avbryter det som sker.
2. Vidare fyller den som upptäcker kränkningen omedelbart i en anmälan om kränkning i Drafit som nås via intranätets startsida.
3. Den som av rektor utses till ansvarig för ärendet pratar omgående med berörda elever enskilt. Syftet med samtalen ska vara att inte bara avhjälpa den akuta situationen utan även hitta en långsiktig lösning.
4. För kränkningar som sker på fritids utreds kränkningen av ansvarig fritidspersonal.
5. Vårdnadshavare till alla berörda elever ska omedelbart underrättas.
6. Ansvarig genomför även en uppföljning inom ca 14 dagar.
7. Vid misstanke om lagbrott görs polisanmälan.

Steg 2

1. Om kränkningen inte upphör beslutar rektor om ytterligare åtgärder som skolan vidtar (oftast trygghetsteamet).
2. Förnyad kontakt tas med berörda elevers vårdnadshavare.
3. Ansvarig genomför även en uppföljning inom ca 14 dagar.

Steg 3

1. Om kränkningen/mobbningen fortsätter trots åtgärderna i steg 1 och 2 kallar rektor till ett möte med elev och vårdnadshavare samt mentor/klasslärare och någon representant från trygghetsteamet samt eventuellt elevhälsan där beslut om vidare åtgärder tas.
2. Rektor ansvarar för att uppföljning görs inom ca 14 dagar.

Steg 4

1. Kränkande elever kan om inget av ovanstående hjälper flyttas till annan grupp eller skola i kommunen efter beslut av rektor.
2. Rektor beslutar om eventuell anmälan till socialtjänst och/eller polis.

Rutiner för uppföljning

I första steget ansvarar den som utses, oftast, mentor/klasslärare för att uppföljning sker inom 14 dagar. Ansvarig för uppföljning i det andra steget varierar, denna uppföljning ska ske inom 14 dagar och rapporteras till rektor.

Rutiner för dokumentation

Alla stegen ovan i samtliga fall av kränkande behandling dokumenteras via kränkingsanmälan i systemet Draftit.

Ansvarsförhållande

Rektor har det övergripande ansvaret för skolans arbete med diskriminering och kränkning. Samtlig personal som är verksam i skolan är skyldiga att agera och anmäla alla fall av kränkningar och trakasserier som förekommer på skolan.

Mentor/klasslärare är ansvarig för att utreda alla former av trakasserier, kränkningar och mobbing som berör dennes elever.

På uppdrag av skolledningen fungerar Trygghetsteamet som stöd till mentor och som utredare i vissa fall då kränkningarna inte upphör.

UTVÄRDERING OCH ANALYS AV FÖREGÅENDE ÅRS PLAN MOT DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING:

Föregående års mål samt utvärdering av de åtgärder som gjorts

1. *Personal finns ute på raster, i gemensamma utrymmen, omklädningsrummet på idrotten (F-3), vid bussar och i matsalen. Personalen är medveten om att den schemalagda tillsynen ovillkorligen måste genomföras. Det är fortsatt ett prioriterat mål att skapa meningsfulla rastaktiviteter. Skolledningen måste skapa samstämmighet för rastvärdarna genom att definiera och förtydliga gemensamma mål med aktiviteten. Vidare måste skolledningen tydliggöra vem som ansvarar för rastaktiviteterna samt skapa arbetstidsmässiga förutsättningar för en effektiv organisation av rastvärdar.*

Ansvarig: Skolledning i samråd med trygghetsteamet och personal

De personalledda rastaktiviteterna skapar en bra rastmiljö för eleverna och skolledningen har i ett tidigt skede utformat rast- och bussvärdsschema för samtliga raster (F-6) och busstider. Det finns fortfarande ett behov av ledda rastaktiviteter för högstadiet. Vi hoppas att den utökade rörelsesatsningen för högstadiet ska bidra med fler positiva rastaktiviteter likt de på F-6.

2. *Tryggheten vid omklädningen har till viss del ökat vilket kan bero på de åtgärder som vidtagits. För att öka tryggheten och trivseln bör elever på låg- och mellanstadiet prova att ha fasta platser där de byter om. Det måste säkerställas att samtliga elever lämnar ifrån sig mobiltelefonen innan ombytet genom att de låter bli att ta den med sig till idrotten. Vi måste hitta ett sätt för eleverna att ta sig mellan omklädningsrummet och idrottssalen utan att passera igenom duschutrymmet.*

Ansvarig: Skolledning, fastighet, mentorer, och idrottslärare

Det finns inga numrerade platser i omklädningen vilket försvårar möjligheten att ha fasta platser där de byter om. Vidare finns inga bra rutiner för att säkerställa att inte mobiler förekommer i omklädningsrummen, detta gäller främst högstadiet. Dagens utformning av omklädningsrummen omöjliggör en passage mellan omklädning och idrottshall utan att passera duschutrymmet.

3. *Alla grupper har fortsatta bestämda platser (F-6) eller bord (7-9) i matsalen och klassrum (alla).*

Ansvarig: Skolledning och klasslärare/mentor

Det är av högsta vikt att vi fortsätter med placeringar särskilt när vi står inför en ombyggnation och evakuering av högstadiet. Vi ser att tryggheten ökar i och med att eleverna vet var de ska sitta även om matsituationen i början av årets läsår inte varit tillfredsställande.

4. *Vid uppdelning av klasser och fritidsgrupper i mindre grupper ansvarar alltid en vuxen så att denna görs på ett lämpligt sätt med hänsyn till gruppens samarbetsklimat. Skolledningen måste säkerställa att även vikarier informeras om denna regel. Detta gäller samtliga ämnen och aktiviteter!*

Ansvarig: Samtlig personal

Vi ser ett fortsatt behov av att vi arbetar med att informera om detta mål även för vikarier.

5. Skolåret inleds med introduktionsdagar där fokus läggs på att lära känna varandra genom gruppstärkande aktiviteter, värderingsövningar och diskussioner om trygghet och trivsel som syftar till för att stärka samhörighet och vi-känsla. Varje klass får under dessa dagar information om och möjlighet att diskutera skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling samt genomgång av rutiner för akuta situationer. Detta för att eleverna ska ha fullständig kunskap om skolans beredskap, insatser och konsekvenser när någon utsätts för diskriminering eller kränkande behandling. Vi bör överväga antalet dagar och vilka aktiviteter som dessa dagar ska inbegripa i syfte att dagarna ska verka gruppstärkande. Dessa dagar ska utan undantag vara obligatoriska för samtliga grupper.

Ansvarig: Skolledning och mentorer/klasslärare

I år valde vi att minska introduktionsdagarna med en dag till förmån för en värdegrundsdag med "Lika-olika projektet". Det behöver göras en utvärdering av antalet introduktionsdagar samt visa på syftet med våra introduktionsdagar.

6. Vi kommer att vara inne i en ombyggnadsprocess under många år vilket ger minskade utrymmen både inne och ute samtidigt som vi under flera år sett ett behov av lugna miljöer där elever kan dra sig undan för återhämtning. Ett av de viktigaste prioriterade målen måste vara att även under byggtiden tillskapa elevutrymmen både inne och ute.

Ansvarig: Skolledning, fastighet, elevråd och samtlig personal

Detta mål har varit en stående punkt under årets förändringar av utemiljön och kommer vara aktuellt under de kommande åren. Vi har idag mycket begränsade elevytor både inne och ute vilket gör att våra elever idag inte har möjlighet till lugna miljöer och ställen där de kan arbeta i en miljö utan störande ljud och intryck. Utemiljön är mycket begränsad och delas till stor del av hela skolans elever från F-klass till årskurs nio.

7. Arbetslagen behöver analysera fritextsvaren och olika klassers svar gällande arbetsro där resultatet ska bearbetas och leda till förändringar i verksamheten. Även elevrådet ska ges möjlighet att göra en analys och komma med förslag till förändringar.

Ansvarig: Skolledning och samtlig personal

Vi behöver fortsätta arbetet med att både personal och elever deltar i utvärderingen av planen samt ger input till nästa års plan.

8. Vi kommer under de närmaste åren arbeta i projektet "Lika Olika - metoden" som kommer att fungera som ett stöd och komplement till vårt värdegrundsarbete på skolan. Projektet riktar sig till personal, elever och vårdnadshavare och syftar till att öka tolerans, civilturage, respekt och självledarskap bland såväl elever och lärare som vårdnadshavare.

Ansvarig: Skolledning och trygghetsteamet

Personal och elever har under året arbetat med materialet och de lektionsupplägg som ingår i projektet. Vi kommer att fortsätta samarbetet med projektet under läsåret.

Trygghetsteamet på skolan ansvarar för den årliga omarbetningen av planen. Detta har gjorts med stöd av aktuell forskning och litteratur inom ämnet. I och med omarbetningen utvecklas även rutiner och arbetssätt för att passa verksamheten.

Till grund för arbetet har vi utfört två trivselenkäter i samtliga klasser och fritidsgrupper. Varje grupp har tillsammans med sina mentorer/fritidspersonal genomfört en värdegrundsdag där de bland annat diskuterat och analyserat resultatet från enkäterna samt skolans arbete mot kränkningar och diskriminering.

Utöver detta har trygghetsteamet analyserat uppkomna fall och några har även lyfts i skolans elevhälsoteam. Analysen syftar till att kartlägga vilka olika former av kränkningar (fysisk, verbal, trakasserier, text/bild, diskriminering, psykosocial och sexuella trakasserier) som uppkommit under året. Vi kartlägger även om någon eller några elever förekommer upprepade gånger endera som utsatt eller den som utsätter. Kartläggningen innefattar även var på skolan kränkningar sker.

UTVÄRDERING OCH ANALYS AV FÖREGÅENDE ÅRS KARTLÄGGNINGAR OCH SAMMANSTÄLLNINGAR:

Hur har utvärderingen och analysen genomförts:

Vid analysen av de uppkomna fallen har statistik hämtats från Drafit som är vårt system för hantering av kränkingsanmälningar. Rutinerna runt användandet av Drafit är etablerade i verksamheten samtidigt som en del personal sällan lägger in ärenden. Vi har även identifierat en svaghet i systemet där det vore önskvärt att systemet automatiskt identifierade elever som förekommer frekvent som endera utsatt eller utsättare så att det matchar vår eskaleringstrappa. Både skolledning och trygghetsteamet upplever att vi med det nya systemet tappar helhetsbilden av de kränkningar som sker på skolan. Det senare gäller främst identifikationen av det som vi kallar steg två i vår eskaleringstrappa. Sammantaget får detta till följd att våra möjligheten att jobba främjande och förebyggande försvåras.

Vi har genomfört två trivselenkäter och två halva värdegrundsdagar med eleverna under läsåret. Enkäterna som genomfördes respektive termin följdes upp i klasserna under värdegrundsdagarna. Klassernas utvärdering sammanställdes av de flesta mentorer och skickades in till trygghetsteamet som använder informationen som underlag vid fastställandet av kommande värdegrundsarbete. Tyvärr kan vi konstatera att det fortsatt är svårt att få in adekvata utvärderingar av samtliga mentorer vilket gör det svårt för oss i trygghetsteamet att utvärdera värdegrundsarbetet i klasserna och på skolan. Det är därför av yttersta vikt att samtliga mentorer gör denna utvärdering med sina klasser och skickar in det enligt givna instruktioner. Utöver uppföljningen av enkäterna på värdegrundsdagarna gavs det dessa dagar möjlighet för mentorerna att arbeta med aktuella värdegrundsfrågor i klassen med stöd av material från Likaolika.

Vi kan konstatera att värdegrundsarbetet är en integrerad del av arbetet i skolan och av de flesta ses som en naturlig del av det elevfrämjande arbetet även om några menar att deras kontinuerliga värdegrundsarbete kan ersätta till exempel värdegrundsdagar. Vi vet dock utifrån forskning och beprövad erfarenhet att det ena inte kan ersätta det andra utan aktiviteter såsom utvärdering av skoltempen samt gemensamma satsningar inom ett visst område bör genomföras en samlad dag. Vi upplever att det finns ett motstånd hos en del av personalen i arbetet med värdegrund och värdegrundsfrågor trots att detta arbete inte är valbart utan regleras i både skollag och läroplan.

Utvärdering och analys:

Skolans trivselenkäter som genomförts under läsåret visar att det på Djuråsskolan råder en god stämning och ett gott klimat mellan både elever och personal med undantag för att många elever reagerat på ett dåligt och grovt språkbruk mellan elever. Trygghetsteamet planerar för ett fortsatt arbete bland annat för att stävja dåligt språkbruk på skolan med hjälp av projektet "Lika Olika".

Enkätsvaren visar att elever i varierad ålder inte känner motivation för att gå till skolan, 68% av alla elever känner sig motiverade att gå till skolan. Många elever svarar i analyserna att stress är en bidragande faktor till den minskade motivationen, en tredjedel av eleverna uppger att de ofta känner sig stressade av skolan. Schemat är en annan faktor som bidrar till både bristande motivation och stress genom för korta raster, långa praktiska och estetiska lektioner och ont om tid för lunch enligt eleverna.

De allra flesta av eleverna uppger i trivselenkäterna att de trivs i skolan och i klassen även om trivseln i skolan minskat något sedan förra året. Årets enkät visar att 91% (95%) av eleverna trivs i skolan och 95% (92%) trivs i klassen. Trivseln på fritidshemmet var 95% men resultatet är inte heltäckande då vi saknar många svar från en av fritidsavdelningarna. Resultat från föregående år visas inom parentes.

Vid genomgång och analys av protokollförda ärenden visar det sig att 75 ärenden förekommit fram till 20 maj 2024. Av dessa var fördelningen följande: Fysisk 38 (24) st, Verbal 23 (26) st, Trakasserier 6 (5) st, Psykosocial 4 (6) st och Sexuella trakasserier 2 (3) st. 14 (13) st av 75 ärenden med utsatta elever gäller högstadiet medan 27 (13) st rör 4–6 och 1 en stor andel 2 (22) st F-3.

Likt tidigare år är skillnaden mellan antalet ärenden i olika klasser stor och vi har ingen tydlig bild varför det skiljer sig åt. Detta gäller samtliga åldrar från fritids till årskurs nio samt alla olika verksamheter.

Det är viktigt att se de anmälda kränkningarna som en kvalitetsfaktor då det visar att vi har en organisation som agerar mot diskriminering och kränkande behandling. Vi vet att det på alla skolor förekommer kränkningar och att omedelbart agera mot dessa är det enda sättet som vi kan skapa en tryggare lärmiljö för våra elever. Skillnaden mellan antalet anmälda kränkningar i olika klasser ser vi som en anledning att fortsätta jobba med personalen så att samtliga eventuella kränkningar anmäls och utreds.

Vår analys visar att det finns en handfull elever som förekommer flera gånger i olika kränkningssituationer och då både som utsättare och utsatt. Detta visar att vi måste vara uppmärksamma och fånga upp elever i tidigt skede för att sätta in stöd till dessa elever. Mentorser som ser att elever förekommer upprepade gånger behöver anmäla detta till elevhälsan så att adekvata insatser kan sättas in.

Flertalet elever på främst mellan- och högstadiet efterfrågar att det finns tydliga regler och konsekvenser vid brott mot dessa. Detta samtidigt som vi ser att de flesta kränkningar sker i klassrummen och under idrottslektioner gör att vi måste problematisera värdegrundsfrågor med personalen.

En analys vi gör utifrån utredningsprotokollen är att många i F-6 upplever miljön i modulernas kapprum som trång och en miljö där man lätt blir utsatt för knuffar och tillmälen. Flera klasser i främst 4-9 uppger att de upplever att personalen inte bryr sig när det kommer till regler och eventuella konsekvenser av regelbrott. Flera klasser på F-3 uppger att de inte blir lyssnade på av de rastvärdar som är ute på skolgården. Dessa frågor behöver vi lyfta och säkerställa att det sker en förbättring.

Det är glädjande att tryggheten i omklädningsrummen ökat jämfört med tidigare år även om det fortsatt finns elever som upplever en otrygghet med elever som behöver ta sig genom duschområdet på väg till och från lektion. Vi behöver fortsatt arbeta med ljudvolym, risk att bli fotograferad samt att det ibland är ont om tid för ombyte. Vi kommer att arbeta med att göra permanenta markeringar så att det går att ha fasta platser i omklädningsrummet vilket upplevts som en trygghetsskapande åtgärd. Tyvärr har de numreringar som använts för placeringarna ramlat bort.

Totalt uppger ca 83% av eleverna att de kan använda internet utan att drabbas av kränkningar vilket är en klar försämring jämfört med tidigare år. Vår analys visar att det några få klasser i åk 6, 7 och 8 som upplever sig utsatta medan det är få i övriga klasser. Skolans uppgift i detta blir att synliggöra de kränkningar som sker på internet och hjälpa hemmen att jobba med dessa.

Trivselenkäten visar att i princip alla elever i årskurs F-9 upplever att de får den hjälp de behöver av lärarna. När det kommer till arbetsro svarar 61% av eleverna i F-3 och 86% av eleverna i 4-6 att de upplever arbetsro i klassrummet. Siffran för 7-9 är 87% vilket är ungefär lika resultat jämfört med föregående år. Skolan måste fortsätta fokusera sitt arbete för att förbättra elevernas studiero, framför allt på F-3!

FRÄMJANDE INSATSER:

Vi ska vara fortsatt vaksamma och arbeta för att ständigt främja ett gott klimat vad gäller hur vi är mot varandra, hur vi bemöter och talar till varandra. Vi strävar efter att all personal på skolan ska ha en gemensam värdegrund och det råder nolltolerans på skolan vad det gäller kränkande behandling. Pedagogerna i skolan och på fritids använder arbetsformer och aktiviteter som skapar förutsättningar för samhörighet kontinuerligt under läsåret samt planerar undervisningen enligt bedömning för lärandes fem nyckelstrategier. Skolans verksamhetsidé är en tillsammans med denna plan två viktiga delar i syfte att skapa tydlighet, förutsägbarhet och trygghet för våra elever. Vid terminsstart ska samtlig personal delges planen mot diskriminering och kränkande behandling samt dess innehåll med fokus på de prioriterade målen.

Vi ska jobba främjande genom att fokusera på det goda, positiva och styrkan hos varje individ. Att se, uppmärksamma och bekräfta när en elev eller en kollega visar framsteg eller gör en positiv förändring hur liten den än är, för då kommer det fler.

Ett antal introduktionsdagar, i början av läsåret, genomförs för samtliga elever på Djuråsskolan. Dessa introduktionsdagar syftar till att främja sammanhållningen i grupperna samt delaktighet och förståelse för skolans värdegrund. Både personal och elever på skolan och på fritidshemmet arbetar kontinuerligt med frågor rörande likabehandling och värdegrund under tex arbetslagsträffar och temadagar.

Under de första skolveckorna besöker kurator, fritidsledare, skolsköterska och skolledning samtliga sjuor för att berätta om hur saker fungerar på skolan. Här pratas om känslan av att börja i åk 7, hur skolan fungerar och vad som är viktigt att tänka på. Eleverna ges också möjlighet att ställa frågor. Mentorerna går också i stort igenom Planen mot diskriminering och kränkande behandling. Detta görs för att eleverna ska känna sig trygga och "hemma" i den nya skolsituationen högstadiet innebär.

Eleverna har hemklassrum med fasta placeringar och fasta bord i matsalen i syfte att öka tryggheten hos eleverna oavsett ålder på eleverna. Om vi vuxna följer våra planer och agerar enligt uppställda rutiner skapar det en trygghet hos både eleverna och personalen som främjar ett gott klimat. Detta manifesteras i många olika delar, några exempel är: fasta platser, lärarindelade grupper i samtliga situationer tex lagindelning, uppmärksammande av oönskat språk eller beteende samt utreda de kränkningar som uppstår mellan elever.

Fritidsverksamheten är organiserad i två olika åldersgrupperade avdelningar i åk F-1, 2-6.

FÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER:

Kränkningar förekommer på skolan och detta föranleder ett fortsatt aktivt arbete mot diskriminering och frågor rörande kränkningar. Värdegrund, normer, bemötande och socialt samspel är ständigt aktuella frågor och därför måste vi kontinuerligt arbeta med dessa områden. Vår genomgång av utredningsprotokoll visar att det förekommer kränkningar. Dessa handlar ofta om händelser på raster och har sin upprinnelse i negativa attityder och språkbruk vilket gör att vi kommer att fokusera på detta under det kommande året med vår värdegrund som bas.

Skolgården är gemensam för låg- och mellanstadiet och på alla raster ska det finnas schemalagda rastvärdar. På högstadiet gör den centrala placeringen av caféet (Bubblan) att fler vuxna naturligt befinner sig tillsammans med eleverna under rasterna. Denna organisation syftar till ett bättre klimat mellan både elever/elever och elever/vuxna. Vi vet att det är svårt att lägga ett heltäckande rastvärdsschema med flera rastvärdar men detta är ett mycket viktigt område som måste prioriteras av skolledningen vid schemaläggning. Ansvar för att göra rastvärdsschemat kan inte läggas på de enskilda lärarna utan måste beaktas och hanteras av skolledningen redan vid schemaläggningen. Dessutom bör vi i trygghetsteamet samt skolledningen prioritera att utbilda all personal i att upptäcka gruppsociala problemområden såsom gruppträck, maktlekar och dolda kränkningar för att höja kompetensen i dessa frågor. Beroende på antalet rastvärdar måste även området där eleverna tillåts vara under rasterna ses över.

I delen som beskriver vår utvärdering och analys anges flera åtgärder som syftar till att förhindra kränkningar och diskriminering. Dessa har sedan konkretiserats ytterligare i de prioriterade målen nedan.

PRIORITERADE MÅL DETTA LÄSÅR:

Mål	Åtgärder/insatser	Ansvarig	Datum när arbetet påbörjas	Datum när arbetet avslutas
Öka motivationen samt minska stressen hos våra elever.	Beakta raster, längd på lektioner samt lunchtid vid schemalaggningsen.	Skolledningen.	22/5 2024	
Fånga upp elever som utsätter och/eller utsätts återkommande	Utarbeta en rutin där mentorer anmäler elever som förekommer ofta i Draftit- ärenden.	Skolledning och elevhälsoteamet.	Ht-24	
Skapa trygghet under skoldagen	Förtydliga regler och konsekvenser av brott mot dessa för personalen i syfte att skapa en tydlighet gentemot eleverna.	Skolledning och trygghetsteamet		
Möjliggöra fasta platser i omklädningsrummen	Göra permanenta markeringar/numreringar vid krokarna.			
Skapa studiero F-3	Medvetet arbeta med studiero i klasserna.	Mentorer/klasslärare		
Öka tryggheten under raster.	Beakta rastvärdar i schemalaggningsen.	Skolledningen		

TILL DIG SOM FÖRÄLDER:

Om du misstänker att ditt barn eller något annat barn utsätts för diskriminering eller kränkande behandling ska du i första hand vända dig till någon i personalen. Det kan vara svårt att ta till sig att ens egna barn kränker andra barn men även i detta fall är det viktigt att prata med personalen. Alla måste ta ett gemensamt ansvar och arbeta för barnens trygghet och samhörighet.

TILL DIG SOM BARN/ELEV:

En kränkning är när du blivit så illa behandlad att du känner dig ledsen, sårad eller mindre värd. En kränkande handling är en handling som du inte har bett om ska ske, det kan till exempel vara att någon slår dig, säger något elakt till dig, fryser ut dig, inte låter dig vara med eller är elak mot dig över nätet. Om du känner dig kränkt, ledsen eller sårad eller ser någon annan som är utsatt, berätta så snart som möjligt för en vuxen på skolan eller hemma.

BARN/ELEVER OCH VÅRDNADSHAVARES DELAKTIGHET:

Elevers delaktighet:

Under hösten och våren genomförs en trivselenkät i samtliga elevgrupper i skolan och på fritidshemmet. Syftet med denna är att mäta förekomst av, och kartlägga fysiska områden med högre förekomst av diskriminering och kränkning. Enkäten mäter också elevernas trivsel i skolan. Under läsåret genomför eleverna en eller flera temadagar där enkäten och planen utvärderas. Trivselenkäten följs upp under vårterminen för att se om de åtgärder som beslutades haft önskad effekt. Planen ska även redovisas och diskuteras av och tillsammans med skolans elevråd. De ska också delges och informeras vid utvärdering av trivselenkäten.

Eleverna genomför ett värdegrundsarbete tillsammans med sina mentorer, fritidspersonal och eventuellt även externa föreläsare. Detta syftar även till att utbilda eleverna i värdegrundsfrågor, normkritiskt tänkande och diskrimineringsgrunder. Arbetet ska ske kontinuerligt under läsåret.

Vårdnadshavarens delaktighet:

Planen samt resultaten från trivselenkäten presenteras på föräldramöten. Föräldrarna har då även möjlighet att lämna synpunkter på skolans arbete med diskriminering och kränkande behandling.

Personalens delaktighet:

All personal är delaktig i det kontinuerliga arbetet runt diskriminering och kränkning. Mentorer/klasslärare och fritidspedagoger utför trivselenkäten med sina elever. Den nya planens prioriterade mål presenteras för samtlig personal under uppstartsdagarna i augusti. Resultaten av trivselenkäten presenteras och analyseras tillsammans med personalen.

Förankring av planen:

Rektor ansvarar för att personal, elever och föräldrar känner till att skolan har denna plan mot diskriminering och kränkande behandling, att nyanställda och nya elever blir informerade om dess innehåll och att detta hålls lättillgängligt för alla. Planen publiceras på skolans hemsida och under dokument i V-klass.

BEGREPP:

Diskriminering

En förenklad beskrivning av diskriminering enligt diskrimineringslagen är att någon missgynnas eller kränks och att missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna; kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn/elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Till exempel om en elev får sämre betyg och det har samband med hans etniska tillhörighet.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering är när det finns en regel som verkar neutral men särskilt missgynnar personer med koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempelvis är om alla barn serveras samma mat, kan förskolan indirekt diskriminera de barn som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en verksamhet inte genomför skäliga åtgärder för att en person med funktionsnedsättning ska kunna ta del av verksamheten. Ett exempel på bristande tillgänglighet kan vara att en elev med dyslexi inte får stöd i undervisningen.

Trakasserier

Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet och har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Exempel på trakasserier kan vara en lärare som hånar en elev för att han bär kippa.

Sexuella trakasserier

Med sexuella trakasserier menas ett beteende av sexuell natur som är oönskat av den som blir utsatt för det. Det kan till exempel vara att en lärare är sexuellt närgången mot en elev.

Instruktioner att diskriminera

Instruktion att diskriminera är när någon ger en order eller instruerar någon som är i beroendeställning, till exempel en anställd, att diskriminera någon annan.

Kränkande behandling

I 1 kap. skollagen och i läroplanerna används begreppet kränkande behandling brett och omfattar då alla typer av kränkningar inklusive diskriminering enligt diskrimineringslagen och även diskriminering med koppling till andra omständigheter som gäller den enskilde som person. I 1 kap.2 § Regeringsformen står att "Det allmänna ska motverka diskriminering av människor på grund av kön, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, språklig eller religiös tillhörighet, funktionshinder, sexuell läggning, ålder eller andra omständigheter som gäller den enskilde som person". I 6 kap. skollagen avgränsas kränkande behandling till att avse ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen. I den här texten används begreppet "kränkningar" för att beskriva alla typer av kränkningar som avses i 1 kap. skollagen, alltså omfattande även alla former av och grunder för

diskriminering. När begreppet ”kränkande behandling” används här menar vi kränkningar såsom begreppet används i 6 kap. skollagen.³

DISKRIMINERINGSGRUNDERNA:

Kön

att någon är kvinna eller man. Även den som avser att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet omfattas av diskrimineringsgrunden kön. Lag (2014:958).

Könsöverskridande identitet eller uttryck

att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön

Etnisk tillhörighet

nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande

Funktionsnedsättning

varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå

Religion eller annan trosuppfattning

Med religion avses religiösa åskådningar som exempelvis hinduism, judendom, kristendom och islam. Annan trosuppfattning innefattar till exempel buddism, ateism och agnosticism.

Sexuell läggning:

homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning

Ålder

uppnådd levnadslängd.

Källa för diskrimineringsgrunderna: ⁴

³ Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda - Hur skolan kan arbeta mot trakasserier och kränkningar. Skolverket, Stockholm 2019

⁴ [Diskrimineringsombudsmannen | DO](#) 2023-06-27